

- **potvrdenie o všetkých obdobiach evidencie v evidencii nezamestnaných občanov** hľadajúcich zamestnanie pred 1. januárom 2001,
- **potvrdenie o všetkých obdobiach poberania podpory v nezamestnanosti** v období od 1. januára 2001 do 31. decembra 2003,
- **potvrdenie zamestnávateľa o období zamestnania** pred 1. májom 1990 v štátoch, s ktorými Slovenská republika nemá uzatvorenú medzistátnu zmluvu o sociálnom zabezpečení a ani neuplatňujú predpisy EÚ,
- **zamestnávateľ je povinný zaslať evidenčný list dôchodkového poistenia** vystavený do dňa, od ktorého poistenec žiada o dôchodok (ak ide o SZČO alebo dobrovoľne dôchodkovo poistenú osobu, evidenčný list dôchodkového poistenia vystaví pobočka Sociálnej poisťovne),
- **príslušné uznesenie súdu alebo exekučný príkaz** a potvrdenie o výške dosiaľ vykonaných zrážok zo mzdy, ak bol nariadený výkon rozhodnutia zrážkou zo mzdy (z iných príjmov),
- **potvrdenie o období služobného pomeru zhodnotenom na účely výsluhového dôchodku**, ak poistenec poberá výsluhový dôchodok,
- ak poistenec žiada poukazovať dôchodok na účet v banke, požiada banku o potvrdenie tlačiva *Poukazovanie dôchodkových dávok na účet dôchodcu v banke* alebo tlačiva *Žiadosť o poukazovanie dôchodkových dávok na účet manžela/manželky dôchodcu*,
- **žiadateľ o starobný dôchodok** ďalej predloží potvrdenie príslušnej inštitúcie o sume dôchodku, ak sa poistencovi vypláca dôchodok z cudziny, a potvrdenie príslušnej inštitúcie o obdobiach poistenia, ak poistenec získal obdobia poistenia v cudzine,
- **žiadateľ o invalidný dôchodok** ďalej predloží tlačivo *Prehliadka zistovacia – kontrolná* vyplnené a potvrdené ošetrovujúcim lekárom,
- **žiadateľ o vdovský/vdovecký dôchodok** ďalej predloží sobášny list a úmrtný list, ak ide o vdovu/vdovca, ktorí odovdeli pred 1. januárom 2004, k žiadosti predložia doklad preukazujúci poberanie pozostalostného dôchodku, ak ho majú k dispozícii. Pre získanie informácií o ďalších dokladoch potrebných k žiadosti odporúčame obrátiť sa na príslušnú pobočku Sociálnej poisťovne.
- **žiadateľ o sirotský dôchodok** ďalej predloží úmrtný list, rodný list dieťaťa, pre ktoré sa žiada priznať sirotský dôchodok, doklad preukazujúci nezaopatrenosť osiroteneho dieťaťa, ktoré skončilo povinnú školskú dochádzku (potvrdenie o štúdiu alebo posudok posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky o tom, že dieťa sa pre chorobu a stav, ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť, nemôže sústavne pripravovať na povolanie alebo nemôže vykonávať zárobkovú činnosť alebo posudok posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia pobočky, resp. posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky, že dieťa pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je neschopné sústavne sa pripravovať na povolanie alebo je neschopné vykonávať zárobkovú činnosť). V potvrdení o štúdiu musia byť uvedené údaje, odkedy dieťa študuje, a predpokladaný dátum skončenia štúdia.

Ak Sociálna poisťovňa nezíska všetky potrebné doklady, môže to mať za následok predĺženie konania. Sociálna poisťovňa je povinná o žiadosti o dôchodok rozhodnúť najneskôr do 60 dní od začatia konania. V mimoriadne zložitých prípadoch možno túto lehotu predĺžiť najviac o 60 dní, čo treba žiadateľovi o dôchodok písomne oznámiť. O žiadosti o vdovský/vdovecký dôchodok podľa právnej úpravy účinnej od 1. januára 2016 Sociálna poisťovňa rozhodne najneskôr do šiestich mesiacov od jej podania. Za istých podmienok možno dôchodok priznať predbežne, a to vtedy, ak sú splnené podmienky nároku na tento dôchodok, avšak ešte pred vydaním rozhodnutia o priznaní dôchodku je potrebné zistiť niektoré skutočnosti, ktoré sú potrebné na určenie jeho sumy.

! Ak poistenec s rozhodnutím o priznaní dôchodku nesúhlasí, môže proti nemu podať odvolanie. O odvolaní rozhoduje generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne.

POBERATEĽ DÔCHODKU

Aké sú práva a povinnosti poberateľa dôchodku?

Dôchodca má právo nazeráť do svojho spisu, robiť si z neho výpisy, odpisy a požiadať o vyhotovenie fotokópií písomností zo spisu. Môže požiadať o vyhotovenie rovnopisu rozhodnutia, potvrdenia, napríklad o aktuálnej výške dôchodku, o výplate dôchodku za určité obdobie. Rovnako má právo písomne požiadať o zmenu spôsobu poukazovania dôchodku.

Dôchodca má povinnosť Sociálnej poisťovni do ôsmich dní oznámiť zmenu v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na dôchodok, zánik nároku na dôchodok, nároku na jeho výplatu a jeho sumu. Ďalej písomne oznámiť zmenu mena a priezviska a zmenu adresy, na ktorej sa zdržiava. Na výzvu je povinný predložiť potrebné doklady ku konaniu o dôchodku.

Najčastejšie otázky

Kde sa podáva žiadosť o starobný dôchodok?

Nárok na starobný dôchodok je potrebné uplatniť spísaním žiadosti o starobný dôchodok prostredníctvom pobočky Sociálnej poisťovne príslušnej podľa miesta trvalého pobytu. Každý, kto chce o dôchodok žiadať, by mal predtým navštíviť pobočku Sociálnej poisťovne a požiadať o informáciu, aké doklady treba na spísanie žiadosti predložiť a dohodnúť si termín jej spísania, nakoľko termín nemusí byť zhodný s dňom dovŕšenia dôchodkového veku. Kto sa prechodne zdržiava mimo svojho trvalého pobytu a zo zdravotných dôvodov nie je schopný podať žiadosť v pobočke príslušnej podľa miesta trvalého pobytu, žiadosť môže spísať pobočka príslušná podľa miesta prechodného pobytu.

Od svojich 55 rokov poberám invalidný dôchodok. Na budúci rok mám nárok na starobný dôchodok. Mám o dôchodok požiadať, alebo sa mi bude vyplácať starobný dôchodok automaticky?

Poberateľ invalidného dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku môže požiadať o starobný dôchodok. Sociálna poisťovňa vypočíta sumu starobného dôchodku, porovná ju so sumou invalidného dôchodku a dôchodcovi bude vyplácať ten dôchodok, ktorého suma bude vyššia, čiže ak suma invalidného dôchodku, ktorý poberáte, bude vyššia, budeme naďalej vyplácať invalidný dôchodok. Ak nepožiadate o starobný dôchodok, budeme taktiež naďalej vyplácať invalidný dôchodok.

Ako dlho trvá vybavenie žiadosti o dôchodok?

Sociálna poisťovňa je povinná o žiadosti rozhodnúť do 60 dní od začatia konania alebo od doručenia podania. V mimoriadne zložitých prípadoch môže byť táto lehota predĺžená najviac o 60 dní. O tejto skutočnosti účastníka konania informuje Sociálna poisťovňa.

www.socpoist.sk

Informácie uvedené v tomto letáku sa vzťahujú na zákon o sociálnom poistení č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov. Aktuálne informácie odporúčame sledovať na webovej stránke Sociálnej poisťovne. Informovať sa možno aj elektronicky, osobne vo všetkých pobočkách alebo telefonicky prostredníctvom Informačno-poradenského centra na tel. číslach 0800 123 123 (dôchodky – bezplatná linka) alebo 0906 171 989 (ostatné informácie).

Vydala: Sociálna poisťovňa – ústredie, Ul. 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava I, december 2018

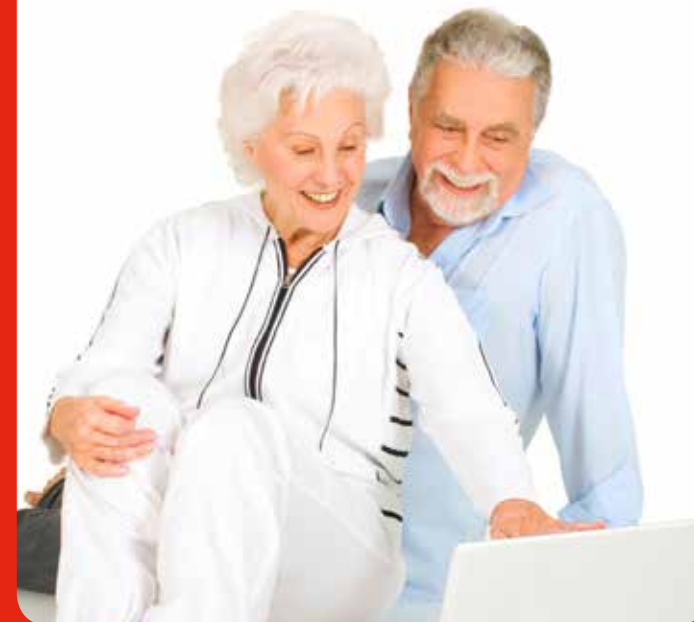
ŽIADATEĽ O DÔCHODOK A POBERATEĽ DÔCHODKU

Krátky sprievodca, ktorý vám pomôže nájsť odpovede na vaše otázky a vysvetlí, čo a kedy musíte urobiť.

Aké druhy dôchodkov vypláca Sociálna poisťovňa?

Aké doklady treba predložiť pri žiadaní o dôchodok a aký je postup?

Aké práva a aké povinnosti majú poberatelia dôchodkov?

Kedy vzniká nárok na starobný dôchodok?

Poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕši dôchodkový vek. Od roku 2019 sa dôchodkový vek stanovuje na roky a kalendárne mesiace. Dôchodkový vek poistenca narodeného v roku:

- 1957, ktorý v roku 2019 dovŕši vek 62 rokov, je 62 rokov a šesť kalendárnych mesiacov,
- 1958, ktorý v roku 2020 dovŕši vek 62 rokov, je 62 rokov a osem kalendárnych mesiacov,
- 1959, ktorý v roku 2021 dovŕši vek 62 rokov, je 62 rokov a desať kalendárnych mesiacov a
- 1960, ktorý v roku 2023 dovŕši vek 63 rokov, je 63 rokov a dva kalendárne mesiace.

Odlíšne sa môže určovať dôchodkový vek u niektorých žien v závislosti od počtu vychovaných detí a u poistencov, ktorým sa zachovávajú nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. pracovnej kategórie alebo tzv. doby služby do I. alebo II. kategórie funkcií.

Kedy vzniká nárok na predčasný starobný dôchodok?

Poistenec má nárok na predčasný starobný dôchodok, ak ku dňu, od ktorého žiada o jeho priznanie, bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov, chýbajú mu najviac dva roky do dovŕšenia dôchodkového veku a suma predčasného starobného dôchodku je vyššia ako 1,2-násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Poistenec, ktorý je sporiteľ, má nárok na predčasný starobný dôchodok aj vtedy, ak ku dňu, od ktorého žiada o jeho priznanie, bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov, chýbajú mu najmenej dva roky do dovŕšenia dôchodkového veku a súčet súm predčasného starobného dôchodku a predčasného starobného dôchodku podľa zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je vyšší ako 1,2-násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

! Nárok na predčasný starobný dôchodok vzniká najskôr odo dňa podania žiadosti o predčasný starobný dôchodok. Ku dňu spisania žiadosti nesmie byť poistenec povinne dôchodkovo poistený ako zamestnanec alebo SZČO alebo fyzickou osobou s odvodovou úľavou. Žiadosť o predčasný starobný dôchodok môže poistenec v kalendárnom roku podať najviac dvakrát.

Kedy vzniká nárok na invalidný dôchodok?

Poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal potrebný počet rokov dôchodkového poistenia a ku dňu vzniku invalidity nesplňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok. Fyzická osoba má nárok na invalidný dôchodok aj vtedy, ak sa stala invalidnou v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom a má na území SR trvalý pobyt. Nárok na invalidný dôchodok tejto osobe vzniká najskôr odo dňa dovŕšenia veku 18 rokov. Nárok na invalidný dôchodok má aj fyzická osoba, ktorá sa stala invalidnou počas doktorandského štúdia v dennej forme, nedovŕšila vek 26 rokov a má na území SR trvalý pobyt.

Poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku:

- do 20 rokov je menej ako jeden rok,
- nad 20 rokov do 24 rokov je najmenej jeden rok,
- nad 24 rokov do 28 rokov je najmenej dva roky,
- nad 28 rokov do 34 rokov je najmenej päť rokov,
- nad 34 rokov do 40 rokov je najmenej osem rokov,
- nad 40 rokov do 45 rokov je najmenej desať rokov,
- nad 45 rokov je najmenej 15 rokov.

Počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity.

Poistencovi, ktorý sa stal invalidný v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, a fyzickej osobe, ktorá sa stala invalidná v období, v ktorom je nezaopatrené dieťa alebo doktorand v dennej forme štúdia a nedovŕšila vek 26 rokov, sa podmienka počtu rokov dôchodkového poistenia považuje vždy za splnenú.

! Suma invalidného dôchodku je polovica sumy invalidného dôchodku, ak sa poistenec stal invalidný v dôsledku stavu, ktorý si privodil sám pozitívnym alkoholom alebo v dôsledku zneužitia iných návykových látok.

Kedy vzniká nárok na vdovský/vdovecký dôchodok?

Vdova má nárok na vdovský dôchodok po manželovi, ktorý ku dňu smrti:

- bol poberateľom starobného dôchodku, invalidného dôchodku alebo mal nárok na predčasný starobný dôchodok,
- splnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo získal počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok,
- zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Vdova má nárok na výplatu vdovského dôchodku počas jedného roka od smrti manžela.

Po uplynutí tohto obdobia má vdova nárok na výplatu vdovského dôchodku ak:

- sa stará o nezaopatrené dieťa,
- je invalidná z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %,
- vychovala aspoň tri deti,
- dovŕšila vek 52 rokov a vychovala dve deti,
- dovŕšila dôchodkový vek.

Nárok vdovca na vdovecký dôchodok po manželke sa posudzuje rovnako.

Od 1. januára 2016 má nárok na vdovský dôchodok aj vdova, ktorá ovdovela pred 1. júlom 2003 a ktorej zanikol nárok na vdovský dôchodok, alebo vdova, ktorá ovdovela pred 1. januárom 2004 a ktorej zanikol nárok na jeho výplatu. Vdovský dôchodok a jeho výplata sa obnovia splnením podmienok stanovených právnymi predpismi účinnými v čase smrti manžela, a to ak sa vdova stala invalidnou, začala sa starať aspoň o jedno nezaopatrené dieťa, vychovala tri deti, dovŕšila 50 rokov veku alebo dovŕšila 45 rokov veku a vychovala dve deti, najskôr od 1. januára 2016.

Nárok na vdovecký dôchodok má od 1. januára 2016 vdovec, ktorý ovdovel pred 1. januárom 2004 a nárok na vdovecký dôchodok mu nevznikol alebo zanikol a dovŕšil dôchodkový vek alebo bol uznaný za invalidného z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % a táto invalidita trvá aj po 31. decembri 2015, ak jeho manželka

- ku dňu smrti bola poberateľkou starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo dôchodku za výsluhu rokov,

- ku dňu smrti splnila podmienky nároku na starobný dôchodok alebo pomerný starobný dôchodok alebo získala dobu zamestnania na nárok na invalidný dôchodok alebo dôchodok za výsluhu rokov alebo
 - zomrela v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.
- Žiadosť o priznanie vdovského a vdoveckého dôchodku sa podáva na tlačive určenom Sociálnou poisťovňou v pobočke Sociálnej poisťovne príslušnej podľa miesta trvalého pobytu.

Kedy vzniká nárok na sirotsky dôchodok?

Nárok na sirotsky dôchodok má nezaopatrené dieťa, ktorému zomrel rodič alebo osvojiteľ, ak rodič alebo osvojiteľ ku dňu smrti:

- bol poberateľom starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku, resp. mal nárok na predčasný starobný dôchodok,
- získal počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok alebo splnil podmienky nároku na starobný dôchodok,
- zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Nárok na sirotsky dôchodok nevzniká nezaopatrenému dieťaťu v pestúnskej starostlivosti po pestúnovi/pestúnke alebo jeho/jej manželke/manželovi. Nezaopatrené dieťa je dieťa do skončenia povinnej školskej dochádzky, po skončení povinnej školskej dochádzky najdlhšie do dovŕšenia veku 26 rokov, ak sa sústavne pripravuje na povolanie, pre chorobu a stav, ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť, sa nemôže sústavne pripravovať na povolanie alebo nemôže vykonávať zárobkovú činnosť, pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je neschopné sa sústavne pripravovať na povolanie alebo je neschopné vykonávať zárobkovú činnosť. Nezaopatrené dieťa nie je dieťa, ktoré sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom, ak už získalo vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a bol mu priznaný akademický titul, alebo ktoré je poberateľom invalidného dôchodku priznaného z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %.

Ako postupovať pri podávaní žiadosti o dôchodok?

Žiadosť o dôchodok podáva fyzická osoba, ktorá si uplatňuje nárok na dôchodok a nárok na jeho výplatu. O dôchodok je potrebné požiadať písomnou žiadosťou na elektronickom formulári určenom Sociálnou poisťovňou prostredníctvom pobočky príslušnej podľa miesta trvalého pobytu žiadateľa.

Žiadosť o dôchodok spisujú so žiadateľom zamestnanci pobočky Sociálnej poisťovne príslušnej podľa jeho trvalého pobytu. Ak sa poistenec prechodne zdržiava mimo miesta trvalého pobytu a zo zdravotných dôvodov nie je schopný podať žiadosť v príslušnej pobočke, môže túto žiadosť podať v pobočke príslušnej podľa miesta prechodného pobytu. Poistenec, ktorý nemá na území SR trvalý pobyt, môže o dôchodok požiadať v ústredí Sociálnej poisťovne.

Termín spisania žiadosti je vhodné dohodnúť vopred. Žiadateľ pri spisovaní žiadosti preukazuje totožnosť platným preukazom totožnosti (občiansky preukaz alebo cestovný pas). Na spisanie žiadosti o dôchodok sú potrebné tieto doklady:

- **rodné listy detí** alebo rozhodnutie príslušného orgánu, na ktorého základe bolo dieťa prevzaté do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, a v prípade úmrtia dieťaťa aj úmrtný list alebo výpis z matriky; ak dieťa bolo v starostlivosti inej osoby alebo ústavu, je potrebné predložiť aj doklad preukazujúci trvanie takéhoto obdobia,
- **vojenskú knižku** alebo doklad vydaný príslušnou vojenskou správou (u mužov),
- **doklad o ukončení vzdelania** (výučný list, maturitné vysvedčenie, diplom) alebo potvrdenie školy odkedy – dokedy trvalo štúdium, ktoré nebolo predpísaným spôsobom ukončené,